

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta (HE 97/2025 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Leo Parkkonen, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Veli Auvinen, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Krista Sinisalo, valtiovarainministeriö
- erityisasiantuntija Sari Tasa, työ- ja elinkeinoministeriö
- erityisasiantuntija Sally Weaver, ympäristöministeriö
- erityisasiantuntija Valtteri Klemetti, Verohallinto
- operatiivinen johtaja Seppo Voutilainen, Terrafame Oy
- toiminnanjohtaja Pekka Suomela, Kaivosteollisuus ry

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- Finnwatch ry
- Kaivosteollisuus ry
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- Terrafame Oy

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia.

Valiokunnan mietintö VaVM 22/2025 vp

Lakia muutettaisiin siten, että kaivostoiminnassa käytettävän sähkön vero siirrettäisiin alemmasta sähköveroluokasta II yleiseen sähköveroluokkaan I, jonka vero on 2,24 senttiä kilowattitunnilta. Alemman sähköveroluokan vero on 0,05 senttiä kilowattitunnilta, joten ehdotettu muutos nostaisi kaivostoiminnassa käytettävän sähkön veroa 2,19 senttiä kilowattitunnilta.

Ehdotettu muutos lisäisi valtion sähköverotuloja 11 miljoonalla eurolla vuoden 2026 tasolla.

Esitys liittyy valtion vuoden 2026 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Ehdotetun sähköverotuen poistamisen kaivostoiminnalta arvioidaan lisäävän valtion sähköverotuloja vuoden 2026 tasolla arviolta noin 11 miljoonaa euroa. Valmisteverojen tilitysten ajoittumisen takia valtion talousarvion mukainen kassaperusteinen verotuotto nousisi noin 9 miljoonaa euroa vuonna 2026.

Esityksessä on arvioitu, että ehdotettu veromuutos nostaisi sähköverotukea saavien kaivosten kustannuksia verotuen poiston verran ja siten heikentäisi kaivostoiminnan kannattavuutta. Kaivostoiminnan ei oleteta pystyvän viemään kustannuksia lopputuotteiden hintoihin ainakaan täysimääräisesti, koska hinnat määräytyvät kansainvälisillä markkinoilla.

Myös valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille sähköveron korotuksen kaivostoiminnan kustannuksia nostava vaikutus ja vaikutus kannattavuuteen. Kuulemisissa on korostettu myös samaan aikaan vireillä olevaa kaivosmineraaliveron korotusta ja näiden muutosten yhteisvaikutusta kaivostoimintaan. Ehdotetun veronkorotuksen on nähty myös heikentävän edellytyksiä sähköistää kaivosalan toimintaa ja vähentää CO₂-päästöjä. Valiokunta korostaa, että useiden samaan toimialaan kohdistuvien veromuutosten yhteisvaikutus tulisi ottaa huomioon muutoksia harkittaessa.

Sähköverotuen poistamista on asiantuntijakuulemisessa myös kannatettu ja veronkorotuksen on nähty kannustavan energiatehokkuuteen energiantensiivisessä kaivostoiminnassa. Myös hallituksen esityksessä on tuotu esille se, että kaivosten siirtäminen yleiseen sähköveroluokkaan voi kannustaa niitä parantamaan energiatehokkuutta. Samoin on kuulemisessa tuotu esille se, että kaivostoiminnan siirtäminen yleiseen sähköveroluokkaan kannustaa vähentämään sähkönkulutusta.

Hallituksen esityksestä ilmenevien seikkojen ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää ehdotettuja muutoksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina. Valiokunta korostaa esityksen fiskaalista tavoitetta. Tavoitteena on toteuttaa hallituksen linjaukset verotuottojen lisäämiseksi poistamalla sähköverotuki kaivostoiminnalta.

Valiokunnan mietintö VaVM 22/2025 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 97/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 20.11.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Markus Lohi kesk
varapuheenjohtaja Saara Hyrkkö vihr
jäsen Otto Andersson r
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Jari Koskela ps
jäsen Aki Lindén sd
jäsen Mika Lintilä kesk
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Joona Räsänen sd
jäsen Hanna Sarkkinen vas
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Sami Savio ps
jäsen Ville Valkonen kok
jäsen Pia Viitanen sd
varajäsen Juha Mäenpää ps
varajäsen Henrik Wickström r

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tarja Järvinen